МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра журналістики, реклами та PR-технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕГОВОРІВ
CONFLICTOLOGY AND PRACTICE THEORY

рівень вищої освіти другий (магістерський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Миколаїв – 2025 р.

Робоча програма вибіркової дисципліни «КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕГОВОРІВ»

«10» грудня 2024 року. 12 с.

Розробник: Філатова О.С., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, реклами та PR-технологій

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «*КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕГОВОРІВ*» розглянуто на засіданні кафедри *журналістики, реклами та PR-технологій*
Протокол №5 від «12» грудня 2024 р.

Завідувач кафедри Оксана ФІЛАТОВА

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «*КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕГОВОРІВ*» розглянуто Науково-методичною комісією *Навчально-наукового гуманітарного інституту.*
Протокол №7 від «14» лютого 2025 р.

Голова Олег БОБІНА

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «*КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕГОВОРІВ*» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «*КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕГОВОРІВ*» затверджено Науково-методичною радою НУК
Протокол №2 від «26» лютого 2025 р.

Голова НМР НУК Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 5
3. Передумови для вивчення дисципліни 5
4. Очікувані результати навчання 5
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування 8
7. Форми поточного та підсумкового контролю 8
8. Критерії оцінювання результатів навчання 10
9. Засоби навчання 10
10. Рекомендовані джерела інформації 11

ВСТУП

Анотація

Мета курсу – вивчення психології та культури ділового спілкування, стратегії взаємодії з партнерами по переговорах, видами конфліктів та методами їх вирішення; осмислення змісту та організації підготовки до приведення ділових переговорів, алгоритму проведення ділових переговорів, національних особливостей ведення переговорів із зарубіжними партнерами тощо.

Курс зорієнтований на формування здатності студентів застосовувати знання про сутність, природу, механізми та наслідки конфліктів, а також засоби їх вирішення й локалізації; набуття вмінь і навичок знаходити шляхи й засоби попередження конфліктів, організації та приведення ділових переговорів.

Ключові слова: конфлікт, теорія конфліктів, переговори, переговорний процес, посередництво.

Abstract

The purpose of the course is to study psychology and culture of business communication, strategies of interaction with partners, types of conflicts and methods of their resolution; to understand the content and organization of preparation for negotiations, the algorithm of business negotiations, national features of negotiations with foreign partners, etc.

The course is focused on the formation of students' ability to apply knowledge about the nature, mechanisms, and consequences of conflicts, ways to resolve and localize them. With the help of the course, students will be able to acquire skills to find ways and means of conflict prevention, to organize and hold business meetings.

Keywords: conflict, conflict theory, negotiations, negotiation process, mediation.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="5"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>30</td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4;
самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="2">Освітній рівень:
другий (магістерський)</td><td>30</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>90</td><td>136</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>залік</td><td>залік</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕГОВОРІВ» є формування вмінь і навичок приведення ділових переговорів, знаходження шляхів попередження конфліктів, а також засобів їх вирішення й локалізації. Особлива увага приділена складним переговорам в умовах гострого конфлікту сторін, з використанням технологій медіації та особистим стилем ведення переговорів відомими особистостями..

3. Передумови для вивчення дисципліни

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти вмінь і навичок проведення ділових переговорів, визначення стратегії взаємодії з партнерами по переговорах, знаходження шляхи попередження конфліктів, а також засобів їх вирішення й локалізації.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна теорія конфлікту. Переговорний процес

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти конфліктології як комплексної науки

Тема 1. Розвиток конфліктології як науки [1] стр.3 – 21; [2] стр.14 – 22.
Тема 2. Структура, функції, механізми та динаміка конфлікту [4] стр. 91 – 106; [5] стр.100 –146.
Тема 3. Типи, форми та рівні прояву конфлікту [1] стр.107 – 138; [5] стр. 108 – 123.
Тема 4. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики [5] стр.148 – 159.

Змістовий модуль 2. Процес управління конфліктом. Переговори

Тема 5. Методи та процес управління конфліктами [1] стр.204 – 234.
Тема 6. Попередження та розв'язання конфліктів [1] стр.200 – 204.
Тема 7. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів [4] стр.155 –145; [5] стр.172– 209.
Тема 8. Посередництво в конфлікті та переговорному процесі. Медіація [5] стр.254 – 271.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1. Загальна теорія конфлікту. Переговорний процес										
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти конфліктології як комплексної науки										
Тема 1 Розвиток конфліктології як науки	17	2	2		13	19				19
Тема 2. Структура, функції, механізми та динаміка конфлікту	18	2	4		12	20				20
Тема 3. Типи, форми та рівні прояву конфлікту	20	4	4		12	18	2			16
Тема 4. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики	20	4	4		12	18		2		16
Разом за змістовим модулем 1	*75*	*12*	*14*		*49*	*75*	*2*	*2*		*71*
Змістовий модуль 2. Процес управління конфліктом. Переговори										
Тема 5. Методи та процес управління конфліктами	18	4	4		10	18		2		16
Тема 6. Попередження та розв'язання конфліктів	18	4	4		10	19				19
Тема 7. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів	18	4	4		10	19	2	2		15
Тема 8. Посередництво в конфлікті та переговорному процесі. Медіація	21	6	4		11	19	2	2		15
Разом за змістовим модулем 2	*75*	*18*	*16*		*41*	*75*	*4*	*6*		*65*
Разом за курсом	***150***	***30***	***30***		***90***	***150***	***6***	***8***		***136***

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

1	Конфлікт як соціальний феномен	2	
2	Структура, функції, механізми та динаміка конфлікту	2	
3	Анатомія та життєвий цикл конфлікту	2	
4	Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти Міжгруповий конфлікт	2	2
5	Міжнародні та міжнаціональні конфлікти	2	
6	Конфлікт як форма поведінки	4	
7	Процес управління конфліктом	2	2
8	Процес діагностики конфлікту	2	
9	Профілактика конфлікту	2	
10	Упередження конфліктів	2	
11	Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів	4	2
12	Посередництво в конфлікті та переговорному процесі	2	2
13	Стиль ведення переговорів	2	
		30	**8**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 1-3 год. / 1 лекція;
- підготовка до практичних занять – 1-3 год./1 заняття;
- Написання текстів, аналіз проблемних ситуацій – 1-3 год./1 тема;
- Підготовка до контрольних робіт – 10-30 год на 1 роботу;
- Підготовка до підсумкової атестації – 10-30 год.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	18
2	Підготовка до практичних занять	20	24
3	Написання текстів, аналіз проблемних ситуацій	25	36
4	Підготовка до контрольних робіт	20	30
5	Підготовка до підсумкової атестації	10	28
	Разом	**90**	**136**

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування:

- лекція, бесіда, дискусія, пояснення, дидактична гра;
- презентації результатів виконаних завдань (демонстрування, ілюстрування);
- методи контролю і самоконтролю (контрольні роботи, фронтальне опитування, контрольні тестові роботи).

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключної залікової роботи. У кожного компонента своя частка в загальній

системі оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

Залік відбувається в усній формі. Студент відповідає на 2 питання. Максимальна кількість балів за кожне питання – 10 балів.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	**Критерії оцінювання (заочна форма)**
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів (4 теми по 5 балів)	

Виконання індивідуальних завдань	**Критерії оцінювання (денна, заочна форма)**
5	Завдання виконано правильно, відповідь повна, логічна, містить аналіз, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу
3	Завдання виконано частково правильно, відповідь містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Завдання має суттєві помилки, аргументи несформульовані, неправильно використовуються терміни тощо
1	Завдання має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовано
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: денна форма – 25 балів (5 завдань по 5 балів); заочна форма – 40 балів (8 завдання по 5 балів)	

Відповіді на практичних заняттях	**Критерії оцінювання (денна форма)**
3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, аргументовані висновки
2	Відповідь частково правильна, недостатньо обґрунтована
1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15 тем по 3 бали)	

Контрольна робота	**Критерії оцінювання (денна, заочна форма)**
9-10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки
7-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
5-6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
3-4	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: денна форма 10 балів (одна контрольна робота по 10 балів); заочна форма 20 (2 контрольні роботи по 10 балів)	

Залік	**Критерії оцінювання (денна, заочна форма)**
20-18	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
17-14	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
13-10	Відповідь частково правильна, містить неточності, не обґрунтована
9-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
4-1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Контрольна робота	1x10 балів = 10 балів	2x10 балів = 20 балів
Залік	20 балів	20 балів
Відповіді на практичних заняттях	15x3 бали = 45 балів	4x5 балів = 20 балів
Виконання індивідуальних завдань	5x5 балів=25 балів	8x5 балів = 40 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповідь на практичному занятті	1*3=3	Виконання індивідуальних завдань	5
	Т2	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Виконання індивідуальних завдань	5
	Т3	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Виконання індивідуальних завдань	5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	Т4	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	5
ЗМ2	Т5	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	5
	Т6	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Виконання індивідуальних завдань	5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	Т7	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	5
	Т8	Відповідь на практичному занятті	2*3=6	Відповідь на практичному занятті	2*5=10
		Контрольна робота	10	Контрольна робота	20
ПМК		Залік	20	Залік	20
Сума			100		100

9. Засоби навчання

На лекційних заняттях наочним матеріалом є друковано-роздатковий матеріал у вигляді опорних схем, мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації) та відеоматеріали. На практичних заняттях – відеоматеріали, аудіоматеріали (голосові записи), технічні засоби (мікрофони, камери).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Ващенко І.В. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. Київ : Знання, 2013. 407 с.
2. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2013. 172 с.
3. Гірник А.М. Основи конфліктології. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2010. 222 с.
4. Тихомирова Є. Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник. Рівне: Перспектива, 2007. 389 с.
5. Яхно Т. П., Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

Допоміжна література

6. Аналіз діалогових ініціатив щодо врегулювання конфлікту в Україні. Київ : Міжнародний Центр Перспективних Досліджень, 2014. 63 с. Режим доступу : http://icps.com.ua/assets/uploads/files/mapping_ukr_.pdf
7. Бескоровайний С. Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання. *Юридична наука.* 2014. № 3. С. 116 – 126. Режим доступу:
8. Бобіна О. В. Ділові комунікації і конфліктологія : конспект лекцій : навч. посібник. Миколаїв : Іліон, 2014. 206 с.
9. Герасіна Л. М. Конфліктологія : навч. посібник. Харків : Право, 2012. 128 с.
10. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 564 с.
11. Денисенко І.Д. Сучасна теорія конфлікту: проблеми експлікації, демаркації, класифікації. *Український соціум.* 2013. No3 (46). С.32 – 43.
12. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації : посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. Київ : Компанія BAITE, 2016. 118 с.
13. Капітоненко М.Г. Міжнародні конфлікти: навч. посіб. Київ : Либідь, 2009. 352 с.
14. Конфліктологія: навч. посіб.-практикум / За ред. М.П. Гетьманчука, П.П. Ткачука. Львів: ЛІСВ, 2007. 326 с.
15. Луцишин Г.І. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. пос. Львів : Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2016. 200 с.
16. Попов І., Щелін П. та ін. Конфлікти, що змінили світ. Харків: Фоліо, 2020. 192 с.
17. Фішер Р. Шлях до ТАК. Як вести переговори, не здаючи позицій. Київ : Основи, 2017. 220 с.

Інформаційні ресурси в інтернет

18. Почепцов Г. Нові комунікативні можливості у сфері державного управління. Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/material/8049.
19. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/
20. Хрестоматія з конфліктології. Режим доступу : https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Konflikt/index.php

Розробник програми Оксана ФІЛАТОВА